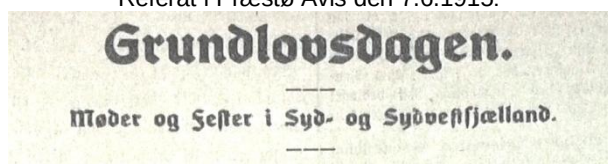

Annonce i Præstø Avis den 28.5.1915

Referat i Præstø Avis den 7.6.1915:

Folkemødet i Mogenstrup

Grundlovsdagen havde i år vundet større tilslutning end nogen sinde før, vel op mod 4000 mennesker samledes om talerstolen, hvorfra der blev talt af pastor **Falk-Rønne**, sekretær **Gunnar Engberg** og censor **P. A. Rosenberg**.

Pastor **Meinertsen** indledede med en tale om denne grundlovsdags særlige betydning, og udbragte et leve for den ny grundlov.

Folkemødet i Mogenstrup

Det årlige store folkemøde i Mogenstrup havde i år – på grundlovsdagen fremfor alle grundlovsdage – som man kunne vente, samlet endnu større tilslutning end forventet. I alt samledes vel nok 3-4000 mennesker om talerstolen under de høje bøge.

Det er jo ikke nogen politisk grundlovsfest, der fejres ved Mogenstrupmøderne, men som rimeligt var prægede denne grundlovsdags særlige karakter også dette møde, hvilket navnlig understregedes af pastor Meinertsen i hans indledningstale, hvori han gav et kort overblik over vort lands og folks kår under de vekslende forfatninger og sluttede med et leve for Danmarks Riges ny grundlov af 5. juni 1915.

Vårens budskab flyver over lande.

Pastor Meinertsen

bød velkommen og fremhævede den særlige grund, der var til at feste 5. juni i år, da vi ved forfatningsforandringen oplevede en historisk begivenhed, som kun få slægtsled når at opleve.

Værdien af en forfatning kan måles ved, i hvor høj grad den opfylder det krav, som i Kong Valdemars Lov stilles til lovene: At de skal virke til hver mands tarv og ikke til enkelt mands gunst.

Forfatningen i valdemarernes dage opfyldte i høj grad dette krav for den tid, og vort land havde herunder sin store blomstringstid. Det modsatte var

Taler 1: Pastor **Falk-Rønne**, København
http://www.denstoredanske.dk/Dansk_Biografisk_Leksikon/Kirke_og_tro/Pr%C3%A6st/J%C3%B8rgen_Falk_R%C3%B8nne

Taler 2: Sekretær i KFUM **Gunnar Engberg**, København
http://www.denstoredanske.dk/Dansk_Biografisk_Leksikon/Kirke_og_tro/Pr%C3%A6st/Gunner_Engberg

Taler 3: Censor **P. A. Rosenberg**, København
http://www.denstoredanske.dk/Dansk_Biografisk_Leksikon/Kunst_og_kultur/Litteratur/Forfatter/P.A._Rosenberg

2401 betalende deltagere a' 35 øre pr. voksen (børn gratis)

Jørgen Falk Rønne

tilfældet med den senere forfatning, der karakteriseredes ved håndfæstningerne, hvorved en stand, adelen, satte foden på de andres nakke. Under denne adelsvælde oplevede vort land en tung tid, og folkelivets kilder tilstoppedes. Enevældsmagtens indførelse var derfor i virkeligheden en forbedring, og vi ser da også folkelivet herunder bryde sig helt nye baner ved stavnsbåndets løsning, landboreformerne, skolereformerne og genfødslen af vor digtning og kirkelivet. I det lange løb kunne folket dog ikke være tjent med enevælden, hvorfor folkefriheden i 1849 hilstes med stor glæde. 5. juni-oven var også en virkelig fri forfatning, og trods indskrænkningerne i 1866, har folkelivet herunder udfoldet sig som aldrig før og som ingen andre forfatninger ville have budt det mulighed for. Det skal den gamle grundlov mindes for, inden den går i sin grav.

Men nu hilser vi den ny grundlov velkommen i håbet om, at den må blive et endnu bedre udviklingsgrundlag end den gamle. Vi håber dette, fordi den ophæver al standsforskel. De gamle privilegier gjorde ingen gavn, men misbruges særligt til at opretholde Estrups politik uden om grundloven, og det er da sikkert også derpå, de har knækket deres hals.

For det andet nærer vi stort håb til den ny grundlov, fordi den giver kvinderne deres politiske ret, hvilket sikkert vil få stor betydning.

Den ny grundlov er jo ikke nået uden megen kamp og strid, men det har sikkert i virkeligheden kun været til gavn for den, men en lykke er det, at vi til sidst samledes om den. Det varsler godt for fremtiden. Dermed et leve Danmarks Riges ny grundlov af 5. juni 1915 (3 kraftige hurra).

Vort modersmål er dejligt.

Pastor Falk-Rønne

Mindede om, at denne grundlovsdag ikke blot var af særlig betydning derved, at vi på den fik en ny grundlov, men også fordi den oprandt under så store og frygtelige begivenheder ude i verden, begivenheder, som også let kunne få afgørende betydning for Danmark, så vi ikke kan frigøre os for den tanke, som ængster mange, at denne store og skønne grundlovsdag måske også kan blive den sidste **danske** grundlovsdag.

Under denne ængstelse spirer der dog også et håb, håbet om Sønderjylland og genforeningen med vore brødre og søstre dernede. Lad os sende vort hjertes ønske til deres stouteste mand, B. Skau, der netop i dag fylder 90 år.

Stryger vi Sønderjylland, mindernes og tårernes og blodets land af vor historie, vil vi ikke forstå den. Der nede har den gamle grundlov sin rod, og derfra udgår også skjulte rødder og kilder til det, som sker i dag, idet vi uden det manende eksempel der nede fra næppe havde nået det, vi nu har.

Taleren fremdrog herefter en række barndoms- og ungdoms-minder fra Sønderjylland og viste, hvorledes mange og stærke bånd slynger sig mellem kongeriget og landet sønden å.

Dernede spirede mange gode tanker også af dem, som nu har sat frugt 5. juni 1915, om end det er vanskeligt at finde kilderne. Her hjemme strides og kives vi, medens de på den anden side grænsen holdt linjerne rene og klare.

Der kom tider, da vi her hjemme levede over evne, og blev så fattige, at vi ikke en gang havde råd til at have et fædreland eller til at bære Sønderjylland som en tung byrde. Det koster på mange måder at have et fædreland, og det koster at have en hær til at forsvare det.

Men så kom krigen. Medens vi gik her hjemme og havde det godt og mange gange tjente tykt på vores heste, flæsk og rekylgeværer, måtte de danske dernede gå i felten, endda ikke under deres eget flag. Da blev vi nødt til at sætte blikket derned og lide med dem, og vi skammede os, og ud deraf spirede på ny det gamle håb. Går det nu ikke i opfyldelse, sker det sikkert aldrig. Men ligesom vor grundlov to gange har været knyttet til Sønderjylland, vil de to sikkert også komme i forbindelse med hinanden igen. Måske gennem strænge tider. Hvad der forestår ved kun Gud. Men lad os, idet vi mindes vore brødre og søstre dernede, ønske, at Gud vil værne vort land og folk så langt som det danske flag elskes. (Forsamlingen rejste sig).

Sekretær Gunnar Engberg

fremhævede, at det ikke er nok med, at vi får en ny grundlov. Ganske vist er lov og orden et gode, som der næppe skønnes tilstrækkeligt på, så længe man har det. Loven er et udtryk for den offentlige mening, og den skylder hver enkelt af os rimeligvis mere, end vi ved, da den i mange tilfælde er vort rygstød. Men der kan leves godt og lykkeligt i hjemmene under en dårlig forfatning, og dårligt og løssluppet under selv den bedste. Lovene er kun som en form om hjemmene og den enkeltes liv, som det fremfor alt kommer an på. I samme grad som mænd og kvinder ligestilles, må man

sikkert navnlig i opdragelsen have opmærksomheden henvendt på mændenes og kvindernes særlige egenskaber, for at vi ikke skal få lutter mellemformer. Men et er der, som mænd og kvinder er fælles om og på lige vilkår kan kappes, nemlig karakterens uddannelse.

Hvad en karakter er, kender vi nok, og dette har vi ikke for meget af. Men fra vore sagaer og historie kender vi mange eksempler på store og handlekraftige karakterer, men karakter består ikke blot i at kunne handle, men også i at kunne lide, og eksempler herpå finder vi mange af i den bibelske historie, først og fremmest i Kristus selv.

Karakter er fasthed og trofasthed. I det kan mand og kvinde kappes på lige fod, og til syvende og sidst er det frem for alt det, ynglingen skylder sit land, at blive en god karakter.

For tiden ser det sølle ud i vort land dermed. Det må vi ikke lukke øjnene for. Men den, der vil uddanne sin karakter, må ihukomme fædrenes tro, hvorfra de har hentet deres kraft. Der er da navnlig tre ting i kristendommen, som er en mægtig hjælp til at danne karakteren.

For det første kristendommens bestemte krav om **afgjorthed**. Den tåler intet af den halvhed, hvori mennesker går og pinder sig selv ud i ingen ting. Og kristendommen giver en **kraft**, som ingen anden religion kender, ved at Jesus rækker os sin hånd til hjælp. Og endelig har kristendommen **hjælp** at byde til dem, der er faldet, og kan befri for synden og skylden.

Det er kristendommens hjælp til karakterdannelsen, og den, som giver sit liv i Guds hånd, betror samtidig Gud ansvaret. Og det fartøj, der har den styrmand, skal nok komme vel i havn.

Guds ord det er vort arvegods

Efter en pause på en times tid, som de fleste af deltagerne benyttede til at nyde aftensmaden, samledes man ved 6-tiden til mødets afslutning.

Censor P. A. Rosenberg

var dagens tredje og sidste taler.

Han fremdrog en særlig side af dansk digtning, nemlig den lovprisning af den danske natur, som findes hos mange af vore bedste digtere under den form, at digteren fører os på en vandring ud i naturen og viser os dens herligheder og priser og forklarer den for os ved sin digteriske gave og på en måde, så vi først derved får øje og øre opladt og forstår og ser naturens herlighed på samme måde som digteren.

Af disse "spadsereviser", som taleren kaldte dem, gengav hr. Rosenberg på sin ypperlige måde en hel række: Ambrosius Stubs "Den kedsomme vinter gik sin gang", Johs. Evalds "Rungstedts lyksaligheder", Oehlenschlägers "Morgenvandring", digte af Poul Møller og Henrik Berg, Chr. Winthers "Du, som har sorg i sinde", Kaalunds "Frisk vejr", og Hostrups "Man må vandre til fods" i "Eventyr på fodrejsen".

I sidste naturskildringer priser digterne ikke blot naturen og dens herligheder, men som oftest lover og priser de den Gud og fader, der står bag ved det hele. Og vi lærer deraf, at vi ikke ved og nyde naturen skal blive lade og ligegyldige for alt andet, men at vi netop i

naturen skal hente kræfter og frihed til at tage fat på vort arbejde. Men aldrig således, at dybeste længsler glemmes.

Som Hostrup siger:

**Thi den evige higen, som aldrig
får fred
det er fodrejsens dybeste
hemmelighed:
ikkun fremad og fremad og a
ldrig forknytt
har til målet man nået, sætter
straks man et nyt.**

Denne vandretræng ligger dybt i os. Vore forfædre drog ud på vikingefærdene, og i Normandiet opstod så den endnu mægtige tanke: Korsfarertanken, således som vi har den udtrykt i den herlige korsfarersang, som en af vore store digtere har udtrykt på dansk, så også vi kan synge den. Det er den ypperste af alle vandrersangene, om vandringen gennem jordens dejligste riger, men med målet videre fremme, som den evige higen drager os mod.

Pastor Meinertsen, der også ved afslutningen af mødets første del havde bragt en tak til dagens to andre talere, afsluttede nu med en tak til Rosenberg og til de tusinde, der havde deltaget i mødet. Derefter sluttedes som altid ved disse møder med den gamle korsfarersang ("Dejlig er jorden, prægtig er Guds himmel", Red.).

Folkemødet i Mogenstrup Grundlovsdagen havde i Aar bundet større Tilslutning end nogen Sinde før, vel op mod 4000 Mennesker samlede om Talerstolen, hvorfra der blev talt af Pastor Falk Rønne, Sekretær Gunnar Engberg og Genfor P. A. Rosenberg.

Pastor Meinertsen indledede med en Tale om denne Grundlovsdags særlige Betydning, og udbragte et Leve for den ny Grundlov. Nærmere Referat i næste Nummer.

Folkemødet i Mogenstrup.

Det aarlige store Folkemøde i Mogenstrup 5. Juni havde i Aar — paa Grundlovsdagen fremfor alle Grundlovsdage — som man kunde vente, samlet endnu større Tilslutning end sædvanlig. Talt samlede vel nok 3—4000 Mennesker om Talerstolen under de høje Bøge.

Det er jo ikke nogen politisk Grundlovsfest, der fejres ved Mogenstrupsmøderne, men som rimeligt var prægede denne Grundlovsdags særlige Karakter ogsaa dette Møde, hvilket navnlig understregedes af Pastor Meinertsen i hans Indledningstale, hvori han gav et kort Overblik over vort Lands og Folks Skaar under de beklende Forfatninger og sluttede med et Leve for Danmarks Riges ny Grundlov af 5. Juni 1915.

Vaarens Budskab flyder over Vand.

Pastor Meinertsen

bød velkommen og fremhævede den særlige Grund, der var til at feste 5. Juni i Aar, da vi ved Forfatningsforandringen oplevede en historisk Begivenhed, som kun faa Slægtar led naat at opleve.

Værdien af en Forfatning kan maales ved, i hvor høj Grad den opfylder det Krav, som i Kong Valdemars Lov stilles til Lovene: at de skal virke til hver Mandes Lykke og ikke til enkelt Mandes Gavn.

Forfatningen i Valdemarernes Dage opfyldte i høj Grad dette Krav for den Tid, og vort Land havde derunder sin store Blomstringstid. Det modfattede var Tilfældet med den senere Forfatning, der karakteriseres ved Haandfæstningerne, hvorved en Stand, Adelen, satte Foden paa de andres Nakke. Under denne Adelsbølge oplevede vort Land en tung Tid, og Folkelivets Rulder tilstoppedes. Enes voldsomheds Indførelse var derfor i Virkeligheden en Forbedring, og vi ser da ogsaa Folkelivet derunder bryde sig helt ny Værdi ved Stabsbaandets Løsning, Landboreformerne, Skolereformerne og Genfødselsens af vor Digting og Kirkelivet. I det lange Løb kunde Folket dog ikke være tjent med Enes bælde, hvorfor Folkfriheden i 1849 hilstes med stor Glæde. 5. Juniloven var ogsaa en virkelig fri Forfatning og trods Indskrænkningerne i 1866 har Folkelivet derimod

Dage opfyldte i høj Grad dette Strab for den Tid, og vort Land havde derunder sin store Blomstringstid. Det modfattede var Tilfældet med den senere Forfatning, der karakteriseres ved Haandfæstningerne, hvorved en Stand, Adelen, satte Guden paa de andres Nafte. Under denne Adelsbælte oplevede vort Land en tung Tid, og Fjællernes Rilder tilsløppedes. Ensvoldsmagtens Indførelse var derfor i Virkeligheden en Forbedring, og vi ser da ogsaa Fjællene derunder drøbe sig helt ny Væner ved Stabshandels Løsning, Landhøveforretningerne, Skoleforretningerne og Genfødselen af vor Digtning og Kirkefæst. I det lange Løb kunde Fjællene dog ikke være tjent med Ensvolden, hvorfor Fjællene i 1849 hilstes med stor Glæde. 5. Juni-loben var ogsaa en birkelig fri Forfatning og trods Indskrænkningerne i 1866 har Fjællene derunder udfoldet sig som aldrig før, og som ingen andre Forfatninger vilde have budt det Muligheden for. Det skal den gamle Grundlov mindes for, inden den gaar i sin Grav.

Men nu hilser vi den ny Grundlov velkommen i Haabet om, at den maa blive et endnu bedre Udviklingsgrundlag end den gamle. Vi haaber dette, for det første, fordi den opgør al Standsforfælske. De gamle Privilegier gjorde ingen Gavn, men misbruges særlig til at opretholde Estrups Politik uden om Grundloven, og det er da sikkert ogsaa særlig derpaa, de har knækket deres Hals.

For det andet nærer vi stort Haab til den ny Grundlov, fordi den giver Kvinderne deres politiske Met, hvilket sikkert vil faa stor Betydning.

Den ny Grundlov er jo ikke naaet uden megen Kamp og Strid, men det har sikkert i Virkeligheden kun været til Gavn for den, men en Række er det, at vi til sidst samledes om den i Enighed. Det varsel godt for Fremtiden. Dermed et Leve Danmarks Riges ny Grundlov af 5. Juni 1915. (3 kraftige Hurra).

Vort Mødermaal er dejligt.

Pastor Jall Rønne

mindede om, at denne Grundlovsdag ikke blot var af særlig Betydning derved, at vi paa den fik en ny Grundlov, men ogsaa fordi den oprandt under saa store og frygtelige Begivenheder ude i Verden, Begivenheder, som ogsaa let kunde faa afgørende Betydning for Danmark, saa vi ikke kan frigøre os for den Tanke, som ængster mange, at denne store og skønne Grundlovsdag maaske ogsaa kan blive den sidste danske Grundlovsdag.

Under at denne Ængstelse spirer der dog ogsaa et Haab, Haabet om Sønderjylland og Genforeningen med vore Brødre og Søstre derude. Lad os sende vort Hjertes Ønske til deres stouteste Mand, P. Skov, der netop i Dag fylder 90 Aar.

Strækker vi Sønderjylland, Mindernes, Taarernes og Blodets Land af vor Historie, vil vi ikke forslaa den. Der nede fra har den gamle Grundlov sin Rod, og derfra udgaa ogsaa skjulte Rødder og Rilder til det, som sker i Dag, idet vi uden det manende Eksempel der nede fra næppe havde naaet det, vi nu har.

Taleren fremdrog derefter en Række Barndoms- og Ungdomsminde fra Sønderjylland og viste, hvorledes mange og stærke Vaande slænger sig mellem Kongeriget og Landet sønden Na.

Dermed spirede mange gode Tanker ogsaa af dem, som nu har sat Frugt 5. Juni 1915, om end det er vanskeligt at finde Rilderne. Her hjemme strides og kæbes vi, medens de paa den anden Side Grænsen holdt Vinjerne rene og klare.

Der kom Lider, da vi her hjemme levede over Ene, og blev saa fattige, at vi ikke en Gang havde Maad til at have et Fædreland eller til at bære Sønderjylland som en tyngende Byrde. Det koster paa mange Maader at have et Fædreland, og det koster at have en Hær til at forsvare det.

Men saa kom Krigen. Medens vi gik her hjemme og havde det godt og mange Gange tjente tykt paa vore Heste, Hæst og Mellemgevarer, maatte de Danske dernede gaa i Felten, endda ikke under deres eget Flag. Da blev vi nødt til at sætte Blikket derned og lide med dem, og vi slæmmede os, og ud deraf spirede paa den gamle Haab. Gaar det nu ikke i Opfyldelse, sker det sikkert aldrig. Men ligesom vor Grundlov to Gange har været knyttet til Sønderjylland, vil de to sikkert ogsaa komme i Forbindelse med hinanden igen. Maaske gennem strænge Lider. Hvad der foreslaar ved kun Gud. Men lad os, idet vi mindes vore Brødre og Søstre dernede, ønske, at Gud vil værne vort Land og Folk saa langt, som det danske Flag ønskes. (Forbavlingen rejste sig).

Sekretær Gunnar Engberg

fremhævede, at det ikke er nok med, at vi faar en god Grundlov. Vanskeligt er Lov og Orden et Gode, som der næppe slæmmes tilstrækkeligt paa, saa længe man har det. Loven er et Udtryk for den offentlige Mening, og den skylder hver enkelt af os rimeligvis mere end vi ved, da den i mange Tilfælde er vort Rygstød. Men der kanledes godt og lykkeligt i Hjemmene under en daarlig Forfatning, og daarligt og løsløst under selv den bedste. Løbene er kun som en Form om Hjemmene og den enkelte Liv, som det fremfor alt kommer an paa.

I samme Grad som Mand og Kvinder ligestilles, maa man sikkert navnlig i Opdragelsen have Opmærksomheden henvendt paa Mændenes og Kvindernes særlige Egenskaber, for at vi ikke skal faa lutter Mellemformer. Men et er der, som Mand og Kvinder er fælles om og paa lige Vilkaar kan kæmpes, nemlig Karakterens Uddannelse.

hvad en Karakter er, kender vi nok, og dette har vi ikke for meget af. Men fra vore Sagn og Historie kender vi mange Eksempler paa store, handlekraftige Karakterer, men Karakter består ikke blot i at kunne handle, men ogsaa i at kunne lide, og Eksempler herpaa finder vi mange af i den bibelske Historie, først og fremmest i Kristus selv.

Karakter er Fasthed og Trofasthed. I det kan Mand og Kvinde kæmpes paa lige Fod, og til synder og siddet er det frem for alt det, Unglingen sthyder sit Land, at blive en Karakter.

For Tiden ser det sølle ud i vort Land dermed. Det maa vi ikke lufte Øjnene for. Men den, der vil uddanne sin Karakter, maa ihukomme Fædrenes Tro, hvorfra de har hentet deres Kraft. Der er da navnlig tre Ting i Kristendommen, som er en mægtig Hjælp til at danne Karakteren. For det første Kristendommens bestemte Krav om Afgjortthed. Den taaler intet af den Halvhed, hvori Mennekster gaar og pinder sig selv ud i ingen Ting. Og Kristendommen giver

en Kraft, som ingen anden Religion kender, ved at Jesus rækker os sin Haand til Hjælp. Og endelig har Kristendommen Hjælp at byde til dem, der er faldet, og kan befri for Synden og Etylden.

Det er Kristendommens Hjælp til Karakterdannelsen, og den, som giver sit Liv i Guds Haand, betror samtidig Gud Ansvar. Og det Fartøj, der har den Styrmand, skal nok komme vel i Havn.

Guds Ord det er vort Arbejds.

Efter en Pause paa en Times Tid, som de fleste af Deltagerne benyttede til at nyde Aftensmaden, samledes man ved 6-Tiden til Mødets Afslutning.

Censor P. A. Rosenberg

har Dagens tredje og sidste Taler.

Han fremdrog en særlig Side af dansk Digtning, nemlig den Voprisning af den danske Natur, som findes hos mange af vore bedste Digtere under den Form, at Digteren fører os paa en Vandring ud i Naturen og viser os dens Herlighed og priser og forklarer den for os ved sin digteriske Gave paa en Maade, saa vi først derved faar Øje og Øre opladt og fortaar og ser Naturens Herlighed paa samme Maade som Digteren.

Af disse „Spadsereviser“, som Tal. kaldte dem, gengav Hr. Rosenberg paa sin hyperlige Maade en hel Række: Ambrosius Stubbs „Den ked-som Vinter gif sin Gang“, Johs. Ewalds „Rungstedts Østsaligheder“, Dehlenschlägers „Morgenvandring“, Digte af Poul Møller og Henrik Hertz, Chr. Winthers „Du, som har Sorg i Ende“, Kaalunds „Frist Vej“, og Høstrups „Man maa vandre til Fods“ i „Eventyr paa Fodrejsen“.

I disse Naturskildringer priser Digterne ikke blot Naturen og dens Herligheder, men som oftest lover og priser de den Gud og Skaber, der staar bag ved det hele. Og vi lærer deraf, at vi ikke ved at nyde Naturen skal blive lade og stæghedige for alt andet, men at vi netop i Naturen skal hente Kræfter og Friskhed til at tage fat paa vort Arbejde. Men aldrig saaledes, at de dybeste Længsler glemmes.

Som Høstrup siger:

Thi den evige Higen, som aldrig faar Fred,
det er Fodrejsens dybeste Hemmelighed:
Strøm fremad og fremad og aldrig for-
knytt
Har til Maalet man naaet, sætter straks
man et nyt.

Denne Vandretang ligger dybt i os. Vore Farsædre drog ud paa Vitegefærdene, og i Normandiet opstod saa den endnu mægtige Tanke: Korsfarertanken, saaledes som vi har den udtrykt i den herlige Korsfarersang, som en af vore store Digtere har formet paa Dansk, saa ogsaa vi kan synge den. Det er den hypperste af alle Vandresangene, om Vandringen gennem Jordens dejlige Riger, men med Maallet videre fremme, som den evige Higen drager os mod.

Pastor Mejnertsen, der ogsaa ved Afslutningen af Mødets første Del havde bragt en Tak til Dagens to andre Talere, afsluttede nu med en Tak til Rosenberg og til de Tusinde, der havde deltaget i Mødet.

Derefter sluttedes som altid ved disse Møder med den gamle Korsfarersang.

Udklip fra Præstø Avis den 4.6.1915:

Grundloven

var Fredag til 1. og 2. Behandling i Folketinget.

De to Behandlinger foretoges i hver sit Møde og var ganske formelle og uden Forhandling.

3. og sidste Behandling foretoges i Mødet Lørdag Formiddag Kl. 10.

Grundlovs- Højtideligheden i Rigsdagen.

Rigsdagens Formænd har udsendt Meddelelse til Medlemmerne om, at efter Aftale med Konsejlspræsidenten vil der Lørdag den 5. ds. Kl. 2½ finde et Fællesmøde af Rigsdagens Medlemmer Sted i Folketingssalen, ved hvilken Lejlighed der overrækkes Rigsdagen et af Hans Majestæt Kongen underskrevet Eksemplar af Grundloven, hvorhos en Deputation fra forskellige Kvindesamfund vil overrække en Adresse.

I Anledning af Fællesmødet vil der blive indrettet en særlig Tilhørerloge paa Gulvet i Folketingssalen, hvorved der skaffes Plads til ialt 360 Tilhørere foruden Pladser til Deputationen fra Kvindetoget og de for Offentligheden bestemte Pladser. Til de reserverede Pladser er samtlige Kort allerede udgivne.

Grundloven

var fredag til 1. og 2. behandling i Folketinget.

De to behandlinger foretoges i hver sit møde og var ganske formelle og uden forhandling.

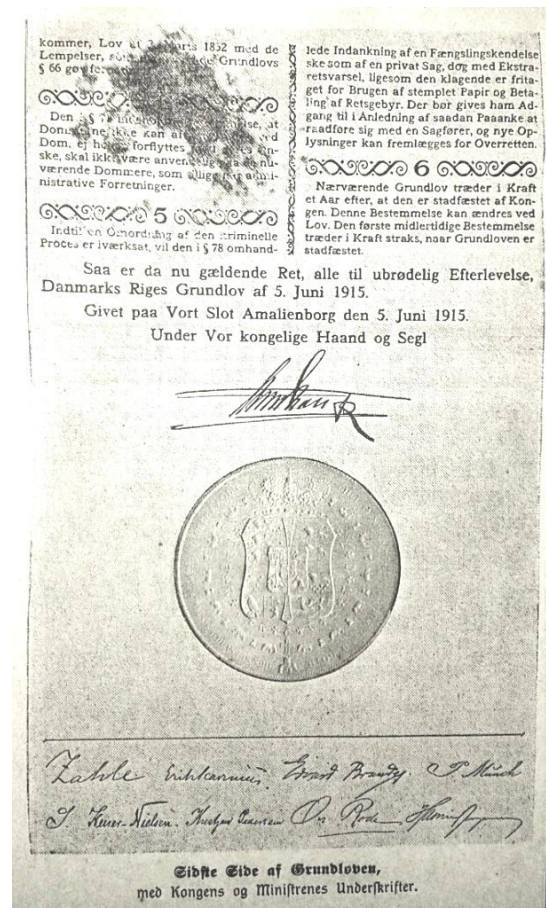
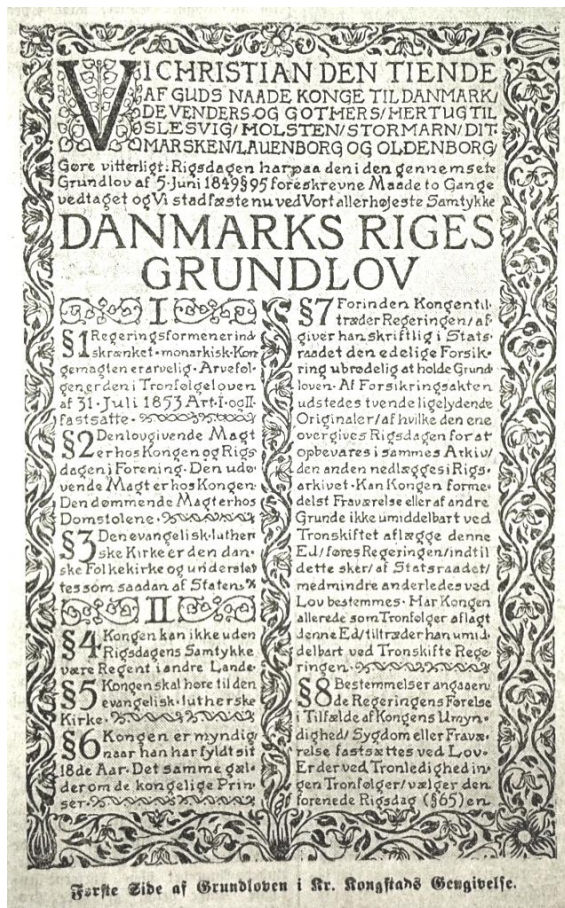
3. og sidste behandling foretoges i mødet lørdag formiddag kl. 10.

Grundlovs- højtideligheden i Rigsdagen

--

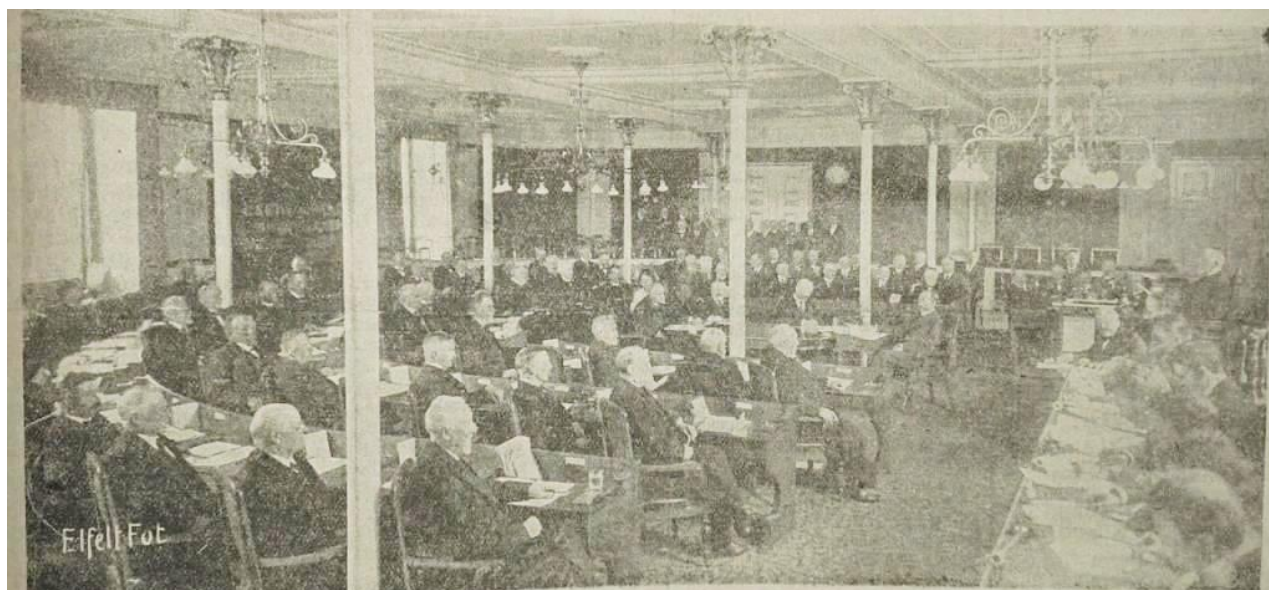
Rigsdagens formænd har udsendt meddelelse til medlemmerne om, at efter aftale med konsejlspræsidenten (statsministeren. Red.) vil der lørdag den 5. ds. Kl. 2½ finde et fællesmøde af Rigsdagens medlemmer sted i Folketingssalen, ved hvilken lejlighed der overrækkes Rigsdagen et af hans Majestæt Kongen underskrevet eksemplar af Grundloven, hvorhos en deputation af forskellige kvindesamfund vil overrække en adresse.

I anledning af fællesmødet vil der blive indrettet en særlig tilhørerloge på gulvet i folketingssalen, hvorved der skaffes plads til i alt 360 tilhørere foruden pladser til deputationen fra kvindetoget og de for offentligheden bestemte pladser. Til de reserverede pladser er samtlige kort allerede udgivne.

Præstø Avis den 6.6.1915

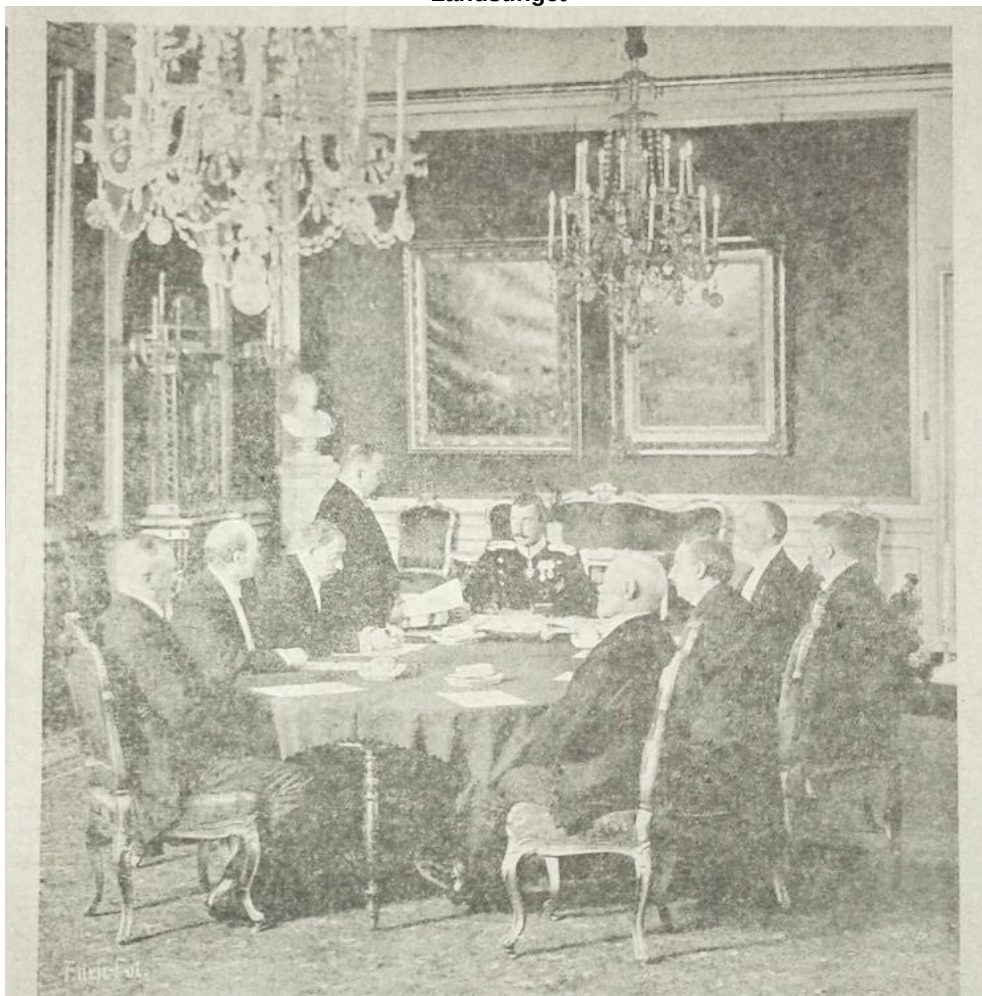

Landstinget.

Paa formandspladsen ses hr. Anders Thomsen. I forgrunden ses hr. Jørgen Pedersen.

Landstinget

Kong Christian underskriver Danmarks Riges Grundlov.

Omkring Bordet fra venstre til højre: Kultusminister Kejsler-Nielsen, forsvarsminister Munch, finansminister Brandes, konsejlspræsident Zahle, Kongen, udenrigsminister Scavenius, trafikminister Hassing-Jørgensen, indenrigsminister Rode og landbrugsminister Pedersen-Sandby.

Kong Christian underskriver Danmarks Riges Grundlov

Omkring bordet fra venstre til højre: Kultusminister Kejsler-Nielsen, forsvarsminister Munch, finansminister Brandes, konsejlspræsident Zahle, Kongen, udenrigsminister Scavenius, trafikminister Hassing-Jørgensen, indenrigsminister Rode og landbrugsminister Pedersen-Sandby.

Kvindedeputationen.

Kvindedeputationen.

Kvindetoget.

Øverst: Diakonisserne. Nederst: Spidsen af Toget. I Ovalen: Kongefamiljen hyldes.

Kvindetoget. Øverst: Diakonisserne; Nederst: Spidsen af toget; I ovalen: Kongefamiljen hyldes.

Præstø Avis 15.6.1915:

Et Grundlovsmaleri.

Gehejmekonferensraad, Fabrikejer G. A. Hagemann har henvendt sig til en Række Politikere, der har haft med Grundlovssagens Løsning at gøre med Meddelelse om, at han har truffet Aftale med Maleren Herman Vedel om at male et Billede af Grundlovssagens Mænd. Man har tænkt sig, at Billedet skal forestille det sidste Møde i 21 Mandsudvalget af 10. April. Paa Billedet skal man kunne se Medlemmerne bryde op, enkelte samler deres Papirer sammen, andre samtaler og lykønsker hinanden, medens en del kolleger og ministre kommer ind i mødesalen. Henvendelsen slutter med Anmodning til vedkommende om elskværdigst at stå Model for Maleren.

Paa Billedet skulde man se 21-Udvalgets Medlemmer, nemlig: J. C. Christensen, Neergaard, Klaus Berntsen, Jørg. Pedersen, Slebsager, Jensen-Sønderup, Rasmus Andersen, Enevold Sørensen, Goos, Piper, Hammerich, Poul Rasmussen, Rottbøll, Ellinger, Borgbjerg, Harald Jensen, Andreasen, Herman Trier, Poulsen, Poul Christensen og Edv. Larsen. Desuden følgende Politikere, som ikke havde Sæde i Udvalget: Frijs, Stauning, K. M. Klausen samt Ministrene Zahle, Brandes, Rode, Hassing-Jørgensen og Munch.

Der er ikke truffet endelig Afgørelse med Hensyn til Billedets fremtidige Anvendelse.

Et grundlovsmaleri

--

Gehejmekonferensråd, fabrikejer **G. A. Hagemann** har henvendt sig til en række politikere, der har haft med grundlovssagens løsning at gøre med meddelelse om, at han har truffet aftale med maleren **Herman Vedel** om at male et billede af grundlovssagens mænd. Man har tænkt sig, at billedet skal forestille det sidste møde i 21 mandsudvalget af 10. april. På billedet skal man kunne se medlemmerne bryde op, enkelte samler deres papirer sammen, andre samtaler og lykønsker hinanden, medens en del kolleger og ministre kommer ind i mødesalen. Henvendelsen slutter med anmodning til vedkommende om elskværdigst at stå model for maleren.

På billedet skulle man se 21-udvalgets medlemmer, nemlig:

I. C. Christensen
Neergaard
Klaus Berntsen
Jørg. Pedersen
Slebsager
Jensen-Sønderup
Rasmus Andersen
Enevold Sørensen
Goos
Piper
Hammerich
Poul Rasmussen
Rottbøll
Ellinger
Borgbjerg
Harald Jensen
Andreasen
Herman Trier
Poulsen
Poul Christensen
Edv. Larsen

Desuden følgende politikere, som ikke havde sæde i udvalget:

Frijs
Stauning
K. M. Klausen
 samt ministrene
Zahle,
Brandes
Rode
Hassing-Jørgensen
Munch

Der er ikke truffet endelig afgørelse med hensyn til billedets fremtidige anvendelse.

Præstø Avis 12.6.1915:

Kvindernes Grundlovsfest i Næstved

--

"Dansk Kvindesamfund" afdeling i Næstved havde til torsdag aften indbudt sine medlemmer til en festlighed for at fejre kvindernes politiske valgret, som den ny grundlov skænker dem.

Som foreningens æresgæster var til festen indbudt landstingsmand **Jul. Frandsen** og folketingsmand **Andreasen**, der jo begge har stemt for den nye grundlov.

Den smukke fest, der, som sædvanligt i Dansk Kvinde-samfund, var stilfuldt arrangeret, havde samlet ca. 130 deltagere og forløb fra først til sidst på en fornøjelig måde.

Ved 8½-tiden samledes man i Industriforeningens lille sal, hvor festen indlededes med en koncert af **frk. Dahl** og **fru Schrøder** (firhændigt klaver) og lærerinde **fru A. Jensen**, der sang en række smukke sange, alt under stærkt bifald.

Efter at en smuk sang med det kendte mærke "D. B." var sunget, besteg

Fru Elise Petersen

talerstolen og holdt festtalen for den ny grundlov.

Nu er kvindernes ørkenvandring endt, og fremtidens land ligger lyst og frit for dem. Måtte de nu gøre deres indsats i fremtidens arbejde netop i kraft af deres egenskab af kvinder.

Det var ikke sikkert, de var så velkomne i det politiske arbejde, som det så ud. Der er mange, som er ængstelige for, at det skal drage kvinderne bort fra hjemmene. Det skulle ikke gerne blive tilfældet, men som kvinden havde delt hjemmets styrelse med manden, skulle hun nu også dele samfundets. Kvindens valgret skulle, som Kl. Berntsen sagde ved grundlovens forelæggelse, slå bro mellem hjemmene og fædre-andet. Der er jo altid nogen ængstelse, når gamle bånd løsnes. Mændene fortjente tak for, at de så driftigt og helt ud havde givet kvinderne valgretten, og fruene rettede denne tak til de stedlige rigsdagsmænd, **Andreasen** og **Jul. Frandsen**.

Endvidere udtalte fruene en tak til de gamle veteraner i kvindesagens tjeneste, som havde brudt vanerne, lige fra Clara Rafael og Pouline Worm, særlig til Kvindesamfundets formand, fru Astrid Stampe-Feddersen, der havde hovedparten af æren for, at målet: Den politiske valgret nu var nået.

Valgretten var imidlertid ikke det endelige mål, men kun midlet til løsning af de mange andre krav, som kvindesagen rummede. Nu er der ikke flere skranker. Kvinderne kan selv tage fat i arbejdet, og den indflydelse, de skal få, beror udelukkende på dem selv. Måtte de nu vide at bruge deres ret og føle det ansvar, der følger dermed.

Foruden de reformer i vor egen lovgivning, som kvindesagen tog sigte på, fremhævede fruene den betydning, kvindevalgretten som en international bevægelse sikkert ville få for fredssagens sejr.

Med ønske om, at den ny grundlov måtte blive til gavn og lykke for det danske land og folk og de danske hjem sluttede fruene med et leve for grundloven af 5. juni 1915.

Man sang den sang, fru Gyrithe Lemcke havde skrevet til kvinde-toget til Amalienborg.

Kredsens formand, **fru Zahle**, rettede en tak til de to stedlige rigsdagsmænd for deres stemme for grundloven og overrakte dem som en erindringsgave hver et eksemplar af fru Lemckes bog om Dansk Kvindesamfunds historie. Jul. Frandsen og Andreasen leve!

Folketingsmand **Andreasen** takkede og bød kvinderne velkomne som vælgere. Han nærede ikke ængstelse for hjemmene af den grund. Netop kvindens store betydning kvalificerede hende til også at deltage i samfundets styrelse. Kvinderne var da sikkert også mere modne dertil, end mændene var i 1849. Var der endelig nogen kvinder, som manglede interessen, skulle den nok komme. De forskellige politiske partier skulle nok vide at kalde på dem.

Taleren tilsagde kvinderne hans partis tilslutning i arbejdet for fredssagen, et arbejde, som tiltrængtes nu mere end nogensinde. Trods alt havde han dog ikke opgivet håbet om lysere tider eller troen på det godes, rettens og sandhedens sejr. Med ønsket om, at vort land vedblivende må blive holdt udenfor verdenskrigen sluttede taleren med et leve for Danmark.

Landstingsmand **Jul. Frandsen**, der på grund af sin broders sygdom var bleven forhindret i at overvære festens første del, kom nu til stede og blev modtaget af **fru Zahle**, der udbragte et leve for ham. Landstingsmanden takkede herfor og for den modtagne gave.

Denne del af festen sluttede derefter med en lille sangafdeling, i hvilken lærerinde, **frk. Gaul**, under stærkt bifald, sang et par af gulamit-sangene og en duet sammen med fru **A. Jensen**; alt sammen til frk. Dahls akkompagnement.

Festmåltidet.

Selskabet begav sig derefter ned i teatersalen, hvor der var dækket tre lange smørrebrødsborde.

Ved bordet her blev der holdt en lang række taler, som, efter sangen af "D. B.", "Den ridder rusted", åbnedes af fru overlærer Petersen, Herlufsholm, med en god tale for Danmark, i hvilken hun udtalte håbet om, at kvinden og manden i fremtidens arbejde måtte udfylde hinanden som det varme hjerte og den klare hjerne og hjælpe hinanden med at skabe lyse og gode år i vort fædreland. Fru R. Bruun talte for formanden fru Zahle, fru Marie Hansen talte for Næstvedafdelingens stifter fru Dorothea Petersen, hvortil fru **Elise Petersen** knyttede en personlig tak.

Redaktør **Vejlø** talte for "de stille medlemmer", sagfører **Jacob Petersen** for Kvindesamfundets Næstved-afdeling og fru redaktør **Olsen** for fru Elise Petersen.

Fru Zahle udbad sig og fik forsamlingens tilslutning til at sende fru Stampe-Feddersen et telegram.

Landstingsmand **Jul. Frandsen** talte for grundloven, han fremhævede, at der også under den gamle grundlov var gjort et stort reformarbejde, som han håbede under bedre vilkår måtte fortsættes under den ny grundlov.

Overlærer **Petersen** holdt en tale om **frihed og lighed** og blandede her alvor og gammen, således som han har en særlig evne til. Vi kunne her i landet jo næsten gøre, sige og skrive alt, hvad vi ville. Frihed er ikke tøjlesløshed og ubundethed, men det at man kan **tøjle sig selv** og sine lyster, så man søger – ikke sig selv og egen fordel – men at gavne samfundet. Heller ikke **ligheden** i det ydre var det om at gøre, men at vi lærte at være lige for hinanden i ærbødighed for hinandens arbejde og opfattelse hver på sin plads. På et område var lighedsbestræbelserne i hvert fald forgæves, i forholdet mellem mand og kvinde. Med en meget morsom og dog dyb alvorlig motivering sluttede taleren med et leve – ikke for kvinderne med valgretten – men for damerne.

Efter denne aftenens hovedtale fortsattes der med endnu en lang række taler, hvoraf vi nævner: Bagerm. **Jensen**, Ll. Næstved, for Kongen, fru **A. Hansen** for de mandlige medlemmer, bager-mester **B. Olsen**, Hjultoret, for Dannebrog, fru **Zahle** for pressen (efter der var afsunget en vittig og morsom vise om pressen), sagfører **Jacob Petersen** for fru Hjelm, Præstø, der deltog i festen, fru **Sandal-Jespersen**, Akseltorvet, for bestyrelsen, fru **Zahle** for de assisterende damer, landstingsmand **Jul. Frandsen** for sønderjyderne, og folketingsmand **Andreasen**, der endnu en gang takkede for indbydelsen til den smukke fest.

Først ved midnatstid afsluttede man sammenkomsten.

Kvindernes Grundlovsfest i Næstved.

„Danst Kvindesamfund“'s Afdeling i Næstved havde til Torsdag Aften indbudt sine Medlemmer til en Festsamling for at fejre Kvindernes politiske Valgret, som den ny Grundlov skænker dem.

Som Foreningens Gæster var til Festen indbudt Landstingsmand **Jul. Frandsen** og Folketingsmand **Andreasen**, der jo begge har stemt for den ny Grundlov.

Den smukke Fest, der, som sædvanligt i Danst Kvindesamfund, var tilfuldt arrangeret, havde samlet ca. 130 Deltagere og forløb fra først til sidst paa en fornøjelig Maade.

Ved 8½-Tiden samledes man i Industriforeningens lille Sal, hvor Festen indlededes med en Koncert af Hr. Dahl og Fru Schrøder (firhændigt Klaver) og Lærerinde Fru A. Jensen, der sang en Række smukke Sange, alt under stærkt Bisfald.

Efter at en smuk Sang med det kendte Mærke „D. F.“ var sunget, beileg

Fru Elise Petersen Talerstolen og holdt Festtalen for den ny Grundlov.

Nu er Kvindernes Orkenbandring endt, og Fremtidens Land ligger lyst og frit for dem. Maatte de nu gøre deres Indsats i Fremtidens Arbejde netop i Kraft af deres Egenkab af Kvinder.

Det var ikke tillert, de var saa velkomne i det politiske Arbejde, som det saa ud. Der er mange, som er ængstelige for, at det skal drage Kvinderne bort fra Hjemmene. Det skulde ikke gerne blive Tilfældet, men som Kvinden havde delt Hjemmets Styrrelse med Manden, skulde hun nu ogsaa dele Samfundets. Kvindens Valgret skulde, som Hr. Bernitsen sagde ved Grundlovens Forelæggelse, flaa Bro mellem Hjemmene og Fædrelandet. Der er jo altid nogen Ængstelse, naar gamle Vænder løsnes. Mændene fortjente Tak for, at de

faa dristligt og helt ud havde givet Kvinderne Valgretten, og Fruen rettede denne Tale til de stedlige Rigsdagsmænd, Andreasen og Jul. Frandsen.

Endvidere udtalte Fruen en Tale til de gamle Veteraner i Kvindesagens Tjeneste, som havde brudt Banerne, lige fra Clara Rasmussen og Louise Worm, særlig til Kvindesamfundets Formand, Fru Astrid Stampe-Jeddersen, der havde Hovedparten af Væren for, at Maalet: den politiske Valgret nu var naaet.

Valgretten var imidlertid ikke det endelige Maalet, men kun Midlet til Væbning af de mange andre Kræfter, som Kvindesagen rummede. Nu er der ikke flere Strancker. Kvinderne kan selv tage fat i Arbejdet, og den Indbydelse, de skal faa, beror udelukkende paa dem selv. Maatte de nu vide at bruge deres Ret og gøre det Ansvar, der følger dermed.

Foruden de Reformer i vor egen Lovgivning, som Kvindesagen tog Sigte paa, fremhævede Fruen den Væbning, Kvindesamfundet som en international Bevægelse sikkert vilde faa for Fædresagens Sejre.

Med Ønske om, at den nye Grundlov maatte blive til Gavn og Lykke for det danske Land og Folk og de danske Hjem sluttede Fruen med et Leve for Grundloven af 5. Juni 1915.

Man sang den Sand, Fru Gyrithe Lemche havde skrevet til Kvindetoget til Amalienborg.

Fædres Formand, Fru Zahle, rettede derefter en Tale til de to stedlige Rigsdagsmænd for deres Stemme for Grundloven og overrakte dem som en Erindringsgave hver et Eksempplar af Fru Lemches Bogen om Danst Kvindesamfundets Historie. Jul. Frandsen og Andreasen levede!

Folketingsmand Andreasen takkede og hød Kvinderne velkomne som Bælgere. Han nærede ikke Engstelse for Hjemmene af den Grund. Netop Kvindens store Væbning i Hjemmene kvalificerede hende til ogsaa at deltage i Samfundets Styrelse. Kvinderne var da sikkert ogsaa mere modne dertil nu end Mændene var i 1849. Var der endelig nogen Kvinder, som mangtede Interessen, skulde den nok komme. De forskellige politiske Partier skulde nok vide at lade paa

Taleren tilfagde Kvinderne hans Partis Tilslutning i Arbejdet for Fædresagen, et Arbejde som tiltrængtes nu mere end nogensinde. Trods alt havde han dog ikke opgivet Haabet om hvers Tid eller Troen paa det Godes, Retfærdens og Sandhedens Sejr. Med Ønsket om, at vort Land vedblivende maa blive holdt udenfor Verdenskrigen sluttede Taleren med et Leve for Danmark!

Landstingsmand Jul. Frandsen, der paa Grund af sin Broders Sygdom var bleven forhindret i at overvære Fæstens første Del, kom nu til Stede og blev modtaget af Fru Zahle, der udbragte et Leve for ham. Landstingsmanden takkede herfor og for den modtagne Gæde.

Denne Del af Fæsten sluttede derefter med en lille Sangafdeling, i hvilken Lærlinge, Hr. Saul, under stærkt Bisfald, sang et Par af Sulamit-Sangene og en Duet sammen med Fru A. Jensen; altsammen til Hr. Dahls Akkompagnement.

Festnattid.

Selskabet begav sig derefter ned i Teatersalen, hvor der var dækket tre lange Smørrebrødsborde.

Ved Bordet her blev der holdt en lang Række Tale, som, efter Sangen af „D. V.“, „Den Ridder rustet“, aabnedes af Fru Oberlærer Petersen, Herlufsholm, med en god Tale for Danmark, i hvilken hun udtalte Haabet om, at Kvinden og Manden i Fremtidens Arbejde maatte udfylde hinanden som det varme Hjerte og den klare Hjerne og hjælpe hinanden med at skabe lyse og gode Aar i vort Fædreland. Fru M. Bruun talte for Formanden Fru Zahle, Fru Marie Hansen talte for Ræstvedafdelingens

Stifter Fru Dorothea Petersen, hvortil Fru Elise Petersen hentydede en personlig Tale.

Medafor V. J. talte for „de lille Medlemmer“, Sagsfører Jacob Petersen for Kvindesamfundets Ræstvedafdeling og Fru Ned. Olsen for Fru Elise Petersen.

Fru Zahle udbad sig og til Forsamlingens Tilslutning til at sende Fru Stampe-Jeddersen et Telegram.

Landstingsmand Jul. Frandsen talte for Grundloven. Han fremhævede, at der ogsaa under den gamle Grundlov var gjort et stort Reformarbejde, som han haabede under bedre Vilkaar maatte fortsættes under den nye Grundlov.

Oberlærer Petersen holdt en Tale om Frihed og Lighed og bandede heri Alvor og Sammen, saaledes som han har en særlig Evne til. Han fandt ikke, det var mere hvide Frihed, vi trængte til. Vi kunde jo her i Landet næsten gøre, lige og skrive alt, hvad vi vilde. Frihed er ikke Løselighed og Ubundethed, men det, at man kan stole sig selv og sine Øjster, saa man søger — ikke sig selv og egen Fordel — men at gavn Samfundet. Heller ikke Lighed er i det hvide var det om at gøre, men at vi lærte at bære lige for hinanden i Verbodighed for hinandens Arbejde og Opfattelse hver paa sin Plads. Paa et Omraade var Lighedsbestræbelserne i hvert Fald forgæves, i Forholdet mellem Mand og Kvinde. Med en meget morsom og dog dybt alvorlig Motivering sluttede Taleren med et Leve — ikke for Kvinderne med Valgretten — men for Damerne.

Efter denne Aftenens Hovedtale fortsattes der med endnu en lang Række Tale, hvoraf vi nævner: Bagermester Jensen, L. Ræstved, for Kongen, Fru M. Hansen for de mandlige Medlemmer, Bagermester V. Olsen, Hjultorbet, for Dannedrog, Fru Zahle for Pressen (efter at der var afsluttet en vittig og morsom Vis om Pressen), Sagsfører Jacob Petersen, for Fru Helmer, Præst, der deltog i Fæsten, Fru Sandak-Jepesen, Aksefortet, for Vesthøjsen, Fru Zahle for de assisterende Damer, Landstingsmand Jul. Frandsen for Sønderjyderne, og Folketingsmand Andreasen, der endnu en Gang takkede for Indbydelsen til den smukke Fæst.

Først ved Midnattid afsluttede man Sammenkomsten.